

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:
za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

NOVIČAS

Uredništvo in tiskarna v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon tiskarne št. 328

CENE PO POŠTI:
za četrt leta Din 22-50
za en mesec Din 7-50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Razvoj gre svojo pot.

Dunajski vseučiliški profesor Bill je zdal te dni znamenito knjigo o »dobrem cesarju Francu«, kojega geslo je, kakor vemo, bilo: »Ich brauch' keine g'scheiten Leut'!« (Ne potrebujem nobenih pametnih ljudi.) Pod skorjo milostljivega očeta se je skrival brezobziren absolutist, ki je vladal s pomočjo policajministra Sednickega in imel vse državljane strogo zapisane po mišljenju. Franc je bil duša »svete alijance«. Ta je označila za svoj cilj obrambo krščanske vere, obstoječega reda in dolžne fevdalnega plemstva, ki se je za temi gesli zabarikadiralo proti vstajajočemu pridnemu meščanstvu. Kakšne pojme so imeli o nalogah krščanske vere, pa dokazuje najbolje dejstvo, da je imel Sednickij med politično sumljivimi elementi zapisanega tudi blaženega Klemensa Marija Hoffbauerja, ker se je preveč zavzemal za krščansko svobodo!

»Sveta alijanca« je premagala Napoleona, ki mu niso mogli odpustiti, da se je povzdignil iz preprostega človeka do cesarja, da je s svojimi grenadirji utiral demokracijo pot od Pariza do Moskve, uvajal ustavo in zakonodajne zastope ter strmo glavljal stare malike. Vzpostavili so Burbone, bogato odškodovali emigrante in zopet kronali reakcijo.

Zmagali pa le niso. Za vzpostavitvijo reakcije je prišla revolucija 1848. Srednje meščanstvo, obrt in kmetijstvo je s svojimi od velike francoske revolucije postavljeno zahtevami in pravicami dalje izpodkopavalo stari družabni red, dokler ni padel za vedno. Borba za novi ideal človeške družbe je trajala pol stoletja, milijoni so padli v tej borbi na bojiščih v Nemčiji, Italiji, Egiptu, Španiji, Avstriji, na ruskih poljanah; triumfirala je po 30 letih reakcija; naposled pa je bila le premagana.

Danes se zopet odigrava velikanska borba med stari in novim. Demokracija pridnega in varčnega meščanstva se je prelevila v samovlado kapitalizma, ki doma ustvarja nove sužnje iz meznega delavstva, v tujini pa si išče trga za svoje izdelke potom kolonizacije, aneksij in izkoriščanja drugih narodov. Kakor so delali pred enim stoletjem pod geslom »svete alijance«, tako sodobni kapitalizem dela pod krinko parlamentarizma, ki je postal povsodi avtomatični glasovalni aparat za bančne konsorcije. Po ustavi vladajo kralji in predsedniki, v resnici Stinnesi, Rothschildi in Vanderbilti. Svetovna vojska se je vnela za »veliki ideal svobode vseh narodov«, v resnici se je bila za petrolej. Iz tega spoznanja izhaja ideja ruske revolucije.

Zdaj imamo na zapadu samovlado zmagovitega kapitalizma velike antante, v Rusiji pa jakobince, ki ravnotako brezobzirno pometajo s svojimi nasprotniki kakor duši evropski bankokratem proletarce s hinavskimi metodami lažidemokratizma. V tem momentu, ko stojimo na razvalinah genovske konference, ki naj bi bila pomirila nasprotnike, imamo pričakovati okrepitev reakcije. Kapitalistične države se vračajo k metodam »dobrega cesarja Francu«, ki ni hotel pametnih ljudi, ampak le dobre državljane, vračajo se k policajregimentu, nalahko zastrtemu s parlamentarizmom. Boljševiki pa se trudijo disciplinirati ruske mase, kar pa jim gre zelo težko od rok, ker so se preveč najedli brezverstva zapadne buržoazije. Zmagoviti pohod delavstva s ciljem nove socialno usmerjene človeške družbe bodočnosti, se je izpremenil v trdovratno borbo, v kateri se delajo od strani proletariata velike napake, v kateri sledijo za zmagami porazi, ki je tako težka, da more mnogim samo upasti pogum.

Toda malodušnost ni na mestu. Za letom 1813. je prišlo leto 1848. Oblast se bo velekapitalizmu izvila iz rok. Veliko geslo o potrebi socialne orientacije kapitala ne bo nikoli več zatonilo kakor niso zatonila tista gesla francoske revolucije, ki temelje v krščanski pravni zavesti izomikanega sveta. Delavstvo mora spoznati marsikatero svojo zmoto, se navzeti socialne izobrazbe, se osvoboditi protiverskih gesel in se v borbi zakaliti. In tako bo končno kapitalizem le premagal po sili razdedinjenih slojev, ki morajo iz sebe

ustvariti novo družbo, kajti izkoriščevalci je ne bodo: oni iščejo kompromisa in pridigujejo solidarnost samo v to svrhu, da svoje gospodstvo le še bolj utrdijo. Le iz ponižanih in tlačanih mas pride odrešenje. Toda pod enim pogojem: da se prešinejo

z veliko nesebično vero v one vzore, ki nam jih stavlja pred oči evangelij. Brez idealne vere ni zmage. Z njo pa so začasni porazi le izkušnja v dolgem boju za končno zmago!

„Tempelj miru v Evropi.“

Lloyd George brani Francijo v angleškem parlamentu.

London, 26. maja. (Izvirno) Ministrski predsednik Lloyd George je v debati v genovski konferenci v angleškem parlamentu dejal, da pomenja sodelovanje Francije steber v templju miru v Evropi. Ni mogoče, da bi sodelovali s Francijo, ne da bi tudi v resnici podpirali njene zahteve v vprašanju vojne odškodnine in ne da bi soglašali s paktom o obrambi njenih meja. Vsaka druga politika ne bi bila odkritosrčna. Ministrski predsednik je končno dejal, da je njegova volja ravnotako pristržno sodelovati s francosko demokracijo za doseg evropskega miru, kakor sta obe državi sodelovali v obrambi Evrope zoper nemški napad.

London, 26. maja. (Izvirno) Pri debati, ki se je vršila v poslanski zbornici povodom razprave o proračunu ministrstva za zunanje stvari glede konference v Genovi, so unionistični disidenti predlagali znižanje proračuna kot protest proti francoski politiki angleške vlade. Zbornica je ta predlog odklonila z 235 proti 26 glasovom. Za predlog so glasovali le unionistični disidenti. Delavska stranka se je vzdržala glasovanja.

London, 26. maja. (Izvirno) »Daily Mail« doznava, da se bosta Poincare in Lloyd George sestala prihodnji mesec v Londonu ali Boulougneu, da se porazgovorita glede uspeha genovske konference na polju gospodarskih vprašanj.

Obeta se škandal radi posojila.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Agitacija za najete zunanje posojila se razvija tako, da more dovesti do velike afere. Poslanci demokratske in radikalne stranke, ki niso pri tem prizadeti, zahtevajo, naj vlada pred podpisom posojila predloži ponudbe o posojilu vladnim krogom v odobritev. Nekateri zemljijski poslanci pripravljajo vprašanje na finančnega ministra, v katerem pravijo, da je skupina radikalcev

z Radom Pašićem na čelu, sinom ministrskega predsednika, zapletena v afero in da je v tej skupini tudi neki bivši minister. Od finančnega ministra zahtevajo jasnega in točnega odgovora. Opozarjajo na to, da bodo zbrali potrebne podatke in jih izročili javnosti, ko pride posojilo pred skupščino. Republikanec bo istotako o tej stvari vložil interpelacijo.

Resolucije sreskih zemljijskih delavcev.

Belgrad, 27. maja. (Izv.) Glavni odbor zemljijske stranke je sklenil resolucijo o zunanji politiki belgrajske vlade. V resoluciji se obsoja sedanja tajna in nenarodna politika ter zahteva, naj se vodi zunanja politika tako, da nas dovede do prijateljstva s slovanskimi narodi in državami. Obsoja se nesposobnost vlade, ki na konferenci tujih narodov ne brani zadostne interese našega naroda in podlega kapitalističnim stremljenjem Italije. Savez zemljijskih delavcev na italijanske poljedelce in delavce, naj nastopijo proti im-

perializmu kapitalističnega italijanskega razreda, ki onemogoča sporazum med obema narodoma. Nadalje izjavlja savez zemljijskih delavcev, da ne stopa v jugoslovansko nacionalistično organizacijo, s katero noče imeti zemljijska stranka ničesar skupnega. Nadalje se protestira proti zakonskemu načrtu za agrarno reformo v Dalmaciji, ki je bil predložen narodni skupščini, ker štiti veleposestnike. Zahteva se tudi, naj agrarna reforma obsega tudi Srbijo in Črno goro.

Uprava tobačnega monopola.

Na včerajšnji seji narodne skupščine je bila na dnevnem redu zanimiva interpelacija poslanca dr. Stajića na finančnega ministra radi prodaje tobaka monopolski upravi. Iz interpelacije same in iz govorov posebno poslancev Jugoslov. kluba se je razvidelo, da je monopolska uprava plačevala pre nizke cene o tobak, da se je produkcija tobaka vsled nepravilnega postopanja oblasti znižala za eno tretjino in da je stanje tobačnih poljskih delavcev, posebno v Dalmaciji, naravnost nevzdržno. Kazni radi prestopkov predpisov o tobačnem monopolu so silno krute. Oblasti kaznujejo ljudi od 12.000 do 16.000 K in to take, katerih celokupno premoženje ne dosega te vrednosti. Interpelacija je pokazala vse mizerno stanje produkcije tobaka in postopanja uprava tobačnega monopola, vendar pa je večina prešla preko interpelacije na dnevni red in ponovno dokazala, da ji ni za red in rad, marveč za strankarska preklanja o volivnem redu, ki naj kliki na nov način pridobi stara korita. In tako se je prosluli belgrajski »brbljavci« parlament izpremenil v mutastega, ker v njem ne zaleže nobena beseda več.

Veliki kapital in delo.

Češka premogovna in plavžarska družba je imela te dni občni zbor. Navzoči delničarji so zastopali 66.850 delnic z 2675 glasovi. Iz obrtnega poročila smo posneli naslednje podatke: Prva polovica lanskega leta je bila v znamenju še dobre konjunktore, zlasti kar se tiče izdelkov čeških plavžev. Češkoslovaška krona in nemška marka ste se držali na stalni višini. Zaradi tega je bil velik izvoz na Nemško in Poljsko.

Veliko povpraševanje po premoгу je naredilo, da so bili vsi delavci v premogovnikih zaposleni. V drugi polovici leta pa se je situacija spremenila. Dispariteta evropskih valut je naraščala in zlasti razloček med marko in češkoslovaško krono je bil vedno večji, pri čemer se je kupna moč marke in ž njo tudi izdatki za življenske potrebe in dviganje mezd na Nemškem le polagoma prilagodilo padajoči vrednosti v tujini. To se je pokazalo pri premoгу in zlasti še pri izdelkih velikih čeških plavžev. Ta razvoj je jasen dokaz za upravičenost nazorov, da samo sodelovanje vseh narodov na svetu in ustanovitev vzajemnih odnošajev posameznih valut more privedi do zdravega svetovnega gospodarstva. Ker so se gornješlezki plavži prideliili Poljski, je bil češkemu izvozu prizadet hud udarec, zakaj danes je domača potreba poljske republike z lastnimi železnicami skoraj popolnoma krita. V tej situaciji si Čehi na vse kriplje prizadevajo, da bi produktivne stroške znižali in tako zopet postali zmožni konkurence na svetovnem trgu. Ali brez znanega sodelovanja in podpore češke vlade, t. j. brez racionalne tarifne politike, brez odprave premogovnega davka se češko rudarstvo in plavžarstvo ne bo dvignilo na prejšnjo višino. A dasi se je v drugi polovici leta situacija znatno poslabšala, izkazuje rečeno podjetje kljub temu za l. 1921 celih 20,726.409 č. kron čistega dobička. Rezervnemu fondu so pridali 1,100.000 č. kron, na dividende je prišlo 3,800.000 č. kron, za človekoljubne namene delavcev so darovali 2,500.000 č. kron, pokojninskemu zakladu nameščencev 2,000.000 č. kron, upravnemu svetu 1,099.547 č. kron itd. Iz teh števil je razvidno, kako neresnične so tožbe akcionarjev, ki hočejo, da se delavstvu zniža plača. Dokler bodo podjetja take vrste nosila po 20 milijonov kron čistega dobička, naj ne zahtevajo, da se delavstvu znižajo plače!

Kralj med Slovenci.

(Poročilo »Novemu Času«.)

Gorica, 25. maja.

Te dni je obiskala italijanska kraljeva dvojica naše slovensko in hrvatsko Primorje, Trst, Kras, Gorico in Istro. Splošno se mora reči, da ta sprejem, ki ga je kraljeva dvojica bila deležna, ni šel preko okvirja oicelnih sprejemov take vrste. Kakšno stališče so zavzeli Slovenci? Dočim je tržaško vodstvo »Edinosti« stalo na stališču, da je treba kralja sprejeti z vsemi dolžnimi častmi, ker je kralj vrhovni, nestrankarski in neodgovorni reprezentant države, ki so ji Slovenci obljubili svojo lojalnost, je »Kmečko-delavska zveza« naznanila, da se sprejema ne udeležijo. Udeležila bi se bila sprejema pod gotovimi pogoji: n. pr. če bi bila vlada dala poprej obvezna zagotovila glede poravnave vojne odškodnine i. t. d. Zastopnik vlade v Gorici pa je odgovoril deputaciji, da to ne gre, da bi kraljev sprejem izrabljali v take namene, ker kralj ni odgovoren za čine vlade. Zastopnik Kmečko-delavske zveze je na to izjavil, da je po ustavi to resnica, da pa ljudstvo vidi v kralju živo bitje, ne pa neodgovornega činitelja, ki je bolj za figuro. To pojmovanje ljudstva je treba rešpektirati. Bilo pa je vse zastoj. Zato se Kmečko-delavska zveza sprejema ni udeležila. Zabranjene so bile tudi slovenske zastave. Ljudstvo je stalo hladno ob strani. Celo v Postojni je bilo pri sprejemu daleko več vojaštva kot domačega prebivalstva.

Ne morem reči, da bi bilo ljudstvo sovražno kraljevi dvojici. Saj ljudje vedo, kako vlogo igra krolj v Italiji. Znano jim je tudi, da je kraljica slovanskega rodu. »Edinost« je dovolj krepko podčrtavala tiste srske stavke, ki jih je govorila kraljica z dr. Willfanom in drugimi tržaškimi političnimi prvaki. Pa ne glede na to pri Slovenceh vlada še daleko večje osebno spoštovanje do kraljeve osebe (čeprav ne do institucije kot take) kot med Italijani.

Značilno je, da so si laški listi ob priklji sprejema dovolili naravnost vehementne napade na kralja. Le berite goriško »Liberta«, glasilo republikanskih Mazziniancev! Ta piše doslovno:

»Resnica je samo ena in ta je točno ta: da Julijska Benečija noče ničesar vedeti o prihodu N. V. kralja. Da ima vladar naše lepe dežele (do kdaj?) vso pravico, da vživa svojo državljansko svobodo in prepotuje Italijo podolž in počez, noče nihče dvomiti. Toda tepci naše meščanske družbe hočejo dati njegovemu prihodu v Julijsko Benečijo pomen, ki ga nikoli ne more imeti.

Po kaj prihaja gospod Viktor Emanuel sem gori? Kaj prihaja predstavljat? Kajti če misli v svojem visokem in ponosnem molku trgovati med ljudstvom, zbranim ob mimohodu kraljevih avtomobilov, cvetke navdušenja, se jako moti. Pravega ljudstva ne bo zraven niti sence. Pač pa bo tamkaj mnogo mumij, ki še smrde po dunajskih muzejih; kameniti stebri v fraku, ki so bogve kolikokrat upognili kolena pred proslulim schönbrunnskim tigrom; figure, ki nosijo danes naslov senatorjev in kavaljerov. In okoli mumij bodo vihrala bela oblačila mnogoštevilnih deklic, ki jih bo meščanska velikodušnost senatorjev in kavaljerov prisilila, da bodo podajale cvetlice, ko bo šel mimo »zvzišeni« (ali niso ravno tako nazivali prejšnjega vladarja?) vladar.

Toda Njegovo Veličanstvo prihaja med nas predstavljat Italijo. Ta je pa debela. Italiji sta najmanj dve: Italija bankroterjev, falirancev, sideritov, morskih psov, tatov vseh vrst, morilcev vseh osvobojenih in nesvobojenih dežela, birokratov, komisarjev Mosconijevega tipa in toliko drugih več ali manj slavni kobilic, ki ne obzirajo samo dežele, ampak tu, kjer bi bilo najbolj potrebno pokazati toliko opevano tisočletno latinsko kulturo, sramote ime Italije.

Ali je to Italija, ki jo predstavlja kralj? Slaba kupčija, zares. S to Italijo nimamo ničesar skupnega, ako ne krutosti vlade in prijetnosti reakcije.

Naša Italija, ki jo naše ljudstvo ljubi in razume, je pač vse druga. In kralj je ne more predstavljati. To je Italija vseh tlačanih sil, Italija ljudi, ki delajo in žive v revščini, Italija mož, ki se jim more očitati le ena krivda — da so namreč rešili celo domovino, a se niso znali otresti uši, ki jo okužujejo in zajedajo.

Ne vemo, če pristoja malemu kralju, da pride v Julijsko Benečijo prevzemati odgovornost za vse zlorabe, zatiranja, barbar-

stva in umore, ki so se izvršili na škodo našega ljudstva v imenu Italije, ki jo on predstavlja. Tega tudi vedeti nečemo.

Gotovo je samo eno: da naše množice zvižgajo na vse kraljeve kočije in avtomobile; da naše ljudske množice hočejo, da pomenjaj odrešenje kruh in ljubezen, ne pa preganjanja, tlačanja, zločina, brezsrčnosti; da naše ljudske množice hočejo, da bodi Italija domovina, ne pa hiša sramote, sodelovanje, temelječe na medsebojnem zupanju, ne pa konkurenca, plodonosno delo, ne pa brezposelnost, cvetoče obilje, ne pa revščina.

Toda tega vzvišeni potnik ne more nikdar razumeti. Kajti kraljeva potovanja se narejajo v Italiji ravno tako kakor drugod, vedno po enem kopitu. Zastave in mlaji, da vzvišeni gospod ne more zazreti revščine v ozadju. Narejene Potemkinove vasi nikakor niso posebnost caristične Rusije. Jutri bo Julijska Benečija nekaj vedela o njih. S to razliko, da bo našel kralj ob svojem potu na mesto pročelij lepih hiš toliko smrdeče mrhovine naše politike. In ako s' pri tem ne bo zatisnil nosu, bomo opravičeni dvomiti, da teče po njegovih žilah res najčistejša plemenitaška kri.

In sedaj naj le pride.

Toda gotov naj bo, da ga ljudstvo ne mara. Ne marajo ga delavske množice. Ne marajo ga množice poljskih delavcev.

Kaj ostane potem še od prebivalstva, ki naj se naslaja ob njegovem pogledu? Zelo malo.

V tem pa kličemo ljudstvu kakor lansko leto: »Ven z zastavami ob kraljevem dohodu! Toda bodo naj to žalne zastave! Črne zastave in črne preproge! V znamenje protesta proti vsem krivicam, ki nam jih je prizadejala oficijelna Italija! Proti zatiranju svobode! Bodi en sam klic protesta in upanja: Živela republika!«

To je dobesedni izliv italijanskega lista v Gorici — kralju v pozdrav. Mi Slovenci smo mnenja, da bi se resnice, ki so v tem članku, dale pač malo lepše povedati. Ampak značilno je to, da niti del laških nacionalistov ne smatra kralja za reprezentanta Italije. Za nas, ki smo bili vzgojeni v Avstriji, so te metode vendar le malo čudne, čeprav je republikansko mišljenje v vojski in po vojski obvladalo naše najširše mase. Zanimivo pa je to za presojo politične svobode, ki vlada v Italiji, kjer lahko vsak vsaj piše, kar hoče.

Za železničarje.

Belgrad, 26. maja. (Izv.) Poslanci Josip Gostinčar, Deržič in Brandner so naprosili pravosodnega ministra, naj se v amnestiji zavzame za disciplinirane nameščence drž. železnice. Minister je obljubil, da se bodo disciplinarne kazni črtale in da bo na jutrišnji seji min. sveta stavil to-zadevne predloge.

Vranglovci beže iz Bolgarske.

Belgrad, 27. maja. (Izvirno) Iz Sofije poročajo, da je bil Stamboljski s svojo delegacijo na železniški postaji navdušeno sprejet od velike množice meščanstva in kmetov. Na mnogih krajih so se čuli vzkliki »Živela republika«. Bolgarska vlada je odredila, da morajo vsi Wranglovci in ostali ruski begunci zapustiti Bolgarijo v 24 urah. Ogromne množice Rusov beže preko grške

meje. Mnogo Wranglovcev je prosilo za prehod v Jugoslavijo. Vlada v Belgradu ni o tem še ničesar sklepala in ni tudi pooblastila svojega zastopnika v Belgradu, da sme izdajati potne liste za Jugoslavijo.

Proces proti komunistom.

Včeraj smo poročali, da se je v Osijeku začel proces proti komunistom, ki so obtoženi, da so bili v zvezi z osrednjim komunističnim odborom na Dunaju. Vsi obtoženci zanikujejo svojo krivdo ter povdarjajo, da so bili v zaporih prisiljeni podajati napačne izjave.

Nato se je dvignil državni pravdnik ter predlagal, da naj se razprava odgodi, dokler se ne zasliši osrednji komunistični izvrševalni odbor na Dunaju (!) Branitelji so sicer ugovarjali, a sodni dvor je ugodil predlogu drž. pravdnika, vsled česar se je razprava odgodila. Uspeh pa je, da bodo obtoženci še dalje ostali v zaporih za nedoločen čas.

Današnja predborza.

Curih, 27. maja. (Izv.) Berlin 175, Holandija 207, New York 523.50, London 23.29, Pariz 47.72, Italija 27.35, Budimpešta 5.05, Zagreb 1.87, Sofija 3.90, Varšava 0.13, Dunaj 0.0125.

Zagreb, 27. maja. (Izv.) Berlin 98—99, Praga 550, Dunaj 2.82, London 1270, Pariz 25.90, Švica 54.50, dolarji 280—281.

VOJAŠKI DOPUSTI.

Belgrad, 27. maja. (Izvirno) Pododbor za pregledavo zakona o vojaških dopustih je predložil včeraj narodni skupščini poročilo, v katerem predlaga, naj se redovom, kapralom in podčastnikom med službo v kadru po rekrutskem izvežbanju in po možnosti dovoli dopust, računajoč po pet dni mesečno. V dopust se računa tudi čas potovanja. Isto velja tudi za mobilizacije na podlagi ocene in odobrenja vrhovne komande.

SPLOŠNA STAVKA V RIMU.

Pariz, 26. maja. (Izvirno) V Rimu je prišlo v okraju San Lorenzo povodom pogreba vojnega junaka Enrica Totia do spopada med anarhisti in fašisti. Pri tem je bila ena oseba ubita, kakih 20 pa ranjenih. Zaradi tega so delavci proglasili v Rimu splošno stavko. Cestna železnica ne vozi. Tudi listi ne izhajajo.

Volitve v pridobninske komisije

se vrše v nedeljo dne 28. t. m. od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne.

Obrtniki! Udeležite se teh volitev polnoštevilno! Pazite posebno na to, da boste volili v vsakem davčnem oblastvu enotno listo.

Posebno tam, kjer volite pri raznih davčnih uradih isto komisijo za celoten okraj (oblast) morate paziti, da volite na vseh voliščih v okraju iste može. Okrajne Obrtne zveze naj poskrbe, da bodo volivci o načinu volitev natančno poučeni. V vsako volivno komisijo pošljite svojega zastopnika.

Volivci tretjega in četrtega volivnega razreda volijo za vsak politični okraj na sledečih voliščih:

Za Brežice na davčnih uradih v Brežicah, Kozjem in Sevnici. Za Celje mesto v Celju, za Celje okolica: Celje, Laško, Šmarje, Gornji grad, Vransko. Za Črnomelj: Črnomelj in Metlika. Za Kamnik: Brdo in Kamnik. Za Kočevje: Kočevje, Ribnica, Velike Lašče. Za Konjice istotam. Za Kranj: Kranj Škofja Loka, Tržič. Za Krško: Krško, Kostanjevica, Mokronog, Radeče, Litija, Višnja gora. Za Ljubljano mesto: davčna administracija v Ljubljani, za Ljubljano okolico: davčno okr. oblastvo v Ljubljani in davčni urad na Vrhniki. Za Ljutomer: Ljutomer, Gornja Radgona. Za Logatec: Cerknica Logatec, Lož. Za Maribor mesto: istotam. Za Maribor okolica: Maribor, Slovenja Bistrica, St. Lenart. Za Novo mesto: Novo mesto, Trebnje, Žužembek. Za Ptuj mesto: istotam. Za Ptuj okolica: Ptuj, Ormož, Rogatec. Za Radovljico in Kranjsko goro: davčno okrajno glavarstvo v Radovljici. Za Slovenjgradec: Slovenjgradec, Marenberg, Šoštanj in Prevalje. Povsod se vrši volitev na davčnih uradih za okoliš dotičnega davčnega urada.

Voliti je treba v tretjem razredu za politične okraje: Brežice, Celje mesto, Celje okolica, Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Konjice, Kranj, Krško, Litija, Ljubljanska okolica, Ljutomer, Logatec, Maribor okolica, Novo mesto, Ptuj mesto, Ptuj okolica, Radovljica, Slovenjgradec po dva člana in dva namestnika. V političnih okrajih, Ljubljana mesto in Maribor mesto se voli v tretjem razredu tri člane in tri namestnike.

Za četrti razred se voli v okrajih: Celje okolica, Ljubljana mesto, Ljubljana okolica, Maribor okolica po štiri člane in štiri namestnike.

V okrajih Brežice, Črnomelj, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Maribor mesto, Ptuj okolica, Radovljica in Slovenjgradec po tri člane in tri namestnike.

V okrajih: Celje mesto, Konjice, Litija, Ljutomer, Logatec, Novo mesto, Ptuj mesto po dva člana in dva namestnika.

Volitev je osebna in ustna. Le nedoljetniki smejo izvrševati volivno pravico po svojih zakonitih zastopnikih. Vsak volivec naj ima s seboj plačilni nalog ali drugo verodostojno legitimacijo.

Volivci prvega in drugega razreda volijo istočasno iz ozemlja bivše Kranjske vsi pri davčni administraciji v Ljubljani, iz ozemlja bivše Štajerske pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru. Kandidatne liste so danes cel dan in v nedeljo med volitvijo na razpolago v pisarni Obrtne zveze, Pražakova ulica št. 3.

Istotam se dobe tudi kandidatne liste za tretji in četrti razred za okraja Ljubljana mesto in Ljubljana okolica.

Politični dogodki.

+ Je res, pa ni res. Nedeljsko »Jutro«, piše o nevtralnem zadržanju NSS napram SLS pravi tudi med drugim: »V Ljubljani je bil ta vpliv posebno očiten pri ponašanju akademsko mladine, kjer se je vsled vzgledov v ljubljanski mestni hiši na škodo napredne misli razvila mlačnost v pogledu svetovnega nazora, dočim je klerikalizem žel pri tem bogato žetev za svoje radikalno-klerikalne politične namene. Ako danes malodane prevladuje med vseučiliško mla-

dino v Ljubljani klerikalni element, nima na tem najmanjše zasluge politična prostitucija naprednih strank s klerikalizmom. — K temu bi pridali mi: »Jutrovec« »Jadranašič so res izgubili tla na univerzi. Šli pa so radi zanikanja slovenstva, ki se je izražalo zlasti v dvomljivem zadržanju glede na vprašanje univerze in pa radi usuznjenja neki politični klici. Če so padli ti »naprednjaki«, je prav, ker je z njimi izginilo nazadnjaštvo.

+ Demokratska »sloga«. Iz Belgrada poročajo, da sta si Svetozar Pribičević in Ljuba Davidović zadnje čase precej v laseh. Prvi hoče izpeljati hegemonijo srbskega naroda za vsako ceno, drugi pa zastopa pomirljivejši stališče. Gospod Ljuba Davidović naj se pazi! Ponokod imajo temeljite recepte za poravnavanje sporov. Pred letom dni se je bil spril minister Drašković. Nato ga je doletela krogla iz samokresa. Morilca so obesili; zato pa so Draškovičevi prijatelji leto dni obsolutno obvladovali položaj...

+ Gora gre k Mohamedu. Kakor poročajo iz Belgrada, bo večina ministrov odpotovala k Pašiću v Ildže, kjer se bodo vršile nujne seje ministrskega sveta. Ker ne more Mohamed k gori, pojde pa gora k Mohamedu. — V ostalem pa je Ildže znano kopališče. Ni izključeno torej, da ukrenejo ministri tam končno vendarle kaj dobrega. Knajpanje prežene vnanje in notranje, centrifugalne in centripetalne bolezni...

+ Tepeni centralisti. Dne 25. t. m. so se vršile v Vukovaru nadomestne občinske volitve za 8 izpraznjenih komunističnih mest. Bilo je troje list: blokaška, demokratska-radikalna in židovska. Blokaši so dobili 1343, centralisti 462 in židje 102 glasa. Količnik je znašal 236. Dobili so blokaši 6, centralisti pa dvoje odbornikov. — Centralistom je na Hrvaškem in Slovenskem odzvonilo za vedno.

+ Za provizijami. »Beogradski Dnevnik« poroča, da dela pri najetju zunanega posojila glavne težkoče vprašanje provizije. Polkovnik Krass, za čegar ponudbo se je zavzel poslanec in večkratni milijonar Čeda Kostić, obljubljuje 50 milijonov za radikalno strankino blagajno, vsled česar da ni hotel Pašić pristati na Blerovo ponudbo. — Tako se vrši boj za provizije, medtem ko država krvavi na vseh koncih.

+ Kje je ostal vojni plen iz Slovenije? Belgrajska »Politika« poroča, da ni direktiva plena ničesar prejela od vojnega plena v Sloveniji in da se bo sestavila posebna komisija, ki bo proučila to vprašanje. Direktiva plena naj bi vprašala znanega polkovnika Vasića, kam je spravil svoj plen. Znano je, kako je gospodaril polkovnik Vasić v Ljubljani, belgrajska vlada pa na vse pritožbe raznih korporacij niti odgovora ni dala. — Avtomobile, tehnične stroje, razno orodje in nešteto drugega blaga so odpekljali iz Slovenije, v Belgradu pa za vse to nič ne vedo. Ali je mogoče res vse zginilo v privatne žepe?

+ Italijanski napad na Kastav demantiran. »Riječ« je pred dnevi prinesla vest, da so reški fašisti italijanskimi vojaki napadli Kastav in da je bilo v bojih z našimi stražami več Italijanov ubitih in ranjenih. »Slobodna Tribuna« pa poroča, da ni o napadu našim oblastem ničesar znanega in je bržkone »Riječ« nasledla italijanskim spletkam, ki se pojavljajo sedaj ob pogajanjih z Italijo.

Tunel.

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Toda bežali pred nesrečnimi ljudmi iz strahu pred tujo nesrečo, se ji je zdelo strahopelno. Čeprav ni mogla mnogo koristiti, je vendar lahko vsaj nekaj napravila. In vse jo je vendar poznalo, ženske in možje ter jo pozdravljali, izkazovali ji male usluge, kjerkoli se je prikazala. In Mac? Kaj bi storil Mac, če bi bil tu? V njihovi sredi bi stal...! je mislila Maud.

Množica se je valila nasproli.

»Čemu vendar tako vprijejo?« je vprašala Edith, ki se ej že začela bali. »In zakaj pojo, mama?«

Da, res, peli sol Rjoveče, zmedeno vpilje se jima je bližalo. Kriki in klici so švigali iz njega. Bila jih je cela vojska, raztresena čez sivo gruščevino, glava pri glavi. In Maud je videla, da je drhal s kamenjem razbijala malo lokomotivo.

»Mama?«

»Kaj je to? Ne bi bila smela iz hiše.« je pomislila Maud ter preplašeno obstala. Zdaj pa je bilo že prekasno za povratek...

Zapazili so ju. Videla je, da so sprednji slegnili roke proti njej, namah krenili s svojega poła naravnost proti njej. V lasno grozo je zapazila, da drve v leku. A se je opogumila, videč, da so povečini ženske. »Saj so samo ženske...«

Stopila jim je nasproli, namah čuleč brezmejno sočulje do teh revic. O, Bog, moralo se je zgoditi nekaj strašnega!

Prva tolpa žensk je prihropela.

»Kaj se je zgodilo?« je klicala Maud in njeno sočulje ni bilo hlinjeno. A prebledela je zroča ženske v obraz. Vse so zdele poblaznele, zmočene, mokre od dežja, samo napol obličene, in divji ogenj je gorel v vseh teh lisoč očih.

Niso je slišali. Niso ji odgovorili. Spačena usta so zmagoslavno in vreščéče rjovela:

»Vsi so mrtvili« so ji sviščali glasovi na uho v vseh načinih, v vseh jeziki. In nenadoma je zavpil ženski glas: »To je Macova žena, pobijte jo!«

In Maud je videla — ni zaupala svojim očem — da je raztrgana ženska v razcefranem križu, z očmi, škilječimi od besnosti, dvignila kamen. Kamen je zažvižgal skozi zrak ter oplazil njeno roko.

Instinktivno je pritisnila malo, blede Edith nase ter se zravnila po koncu.

»Kaj vam je Mac storil?« je zaklicala in njene oči so ji polne strahu begale okoli. Ničče je ni slišal.

Pobesnelo ljudstvo jo je spoznalo, cela divja vojska ponorelih ljudi. Zavalovilo je rjovenje, ki je odjeknilo kakor en sam klic. Kamenje je namah zabrenčalo po zraku in Maud se je krčevito zgrčila ter se tresla po vsem životu. Zdaj je videla, da gre za res! Obrnila se je, toda povsod so že bili, vsi deset korakov oddaljeni od nje, obkolili so jo. In v vseh teh očeh, v katerih je njen begajoč preplašen pogled iskal pomoči, je gorel isti plamen: sovraštvo in blaznost. Maud je začela moliti in mrzel pot ji je slopil na čelo: »Moj Bog — moj Bog — obvaruj mojega otroka!«

Neprestano pa je vreščal neki ženski glas kakor vriskajoč signal:

»Pobijte jo! Mac naj poplačal!«

V tem je zadel Edith kamen v prsa, da se je opotekla.

Mala Edith ni zavpijala. Samo njena mala roka je strepečala v Maudini preplašeno, z začudenimi očmi se je ozrla k materi navzgor.

»O, Bog, kaj delate?« je zakričala Maud, počenila ter objela Edith. In od strahu in obupa so se ji udre solze iz oči.

»Mac naj poplačal!«

»Mac naj občuti, kako je!«

Ho! Ho! O, vsa ta besneča telesa in neusmiljene oči. In roke so vihtele kamenje...

Če bi bila Maud bojazljiva, bi se bila vrgla na kolena ter dvignila roke, morda bi bila še v zadnjem

hipu mogla zbuditi človeško občulje v teh besnečih ljudch. Toda Maud, mala sentimentalna Maud, je poslala namah pogumna! Videla je, da vre Edith kri iz ust ter da je prebledela kot mrtič; kamenje je treskalo, a za milost ni prosila.

Nenadoma se je razlučena dvignila, pritisnila otroka nase ter vpila s plamečimi očmi med te obraze polne sovraštva:

»Živali ste! Sodrga ste, umazana sodrga! Če bi imela svoj revolver — postrelila bi vas kakor pse! O, živali! Vi strahopelne, nizkožne živali!«

V tem je z veliko silo zalučan kamen zadel Maud v sence; padla je kričéč z rokama brez glasu čez Edith na tla. Maud je bila majhna in lahka, a jeknilo je, kakor da je padel drog in voda je brizgnila kvišku.

Divje, zmagoslavno rjovenje se je razleglo. Kriki, smeh, zmedeni klici: »Mac naj poplačal! Da, poplačaj naj, na lastnem telesu naj občuli — v past jih je ujel — fisoče —«

Toda nalo ni padel noben kamen več! Besneča množica je nenadoma krenila dalje. »Pustite ju ležati, bosta že sami vstali!« Le fanatična Italijanka se je še s svojimi razgaljenimi visečimi prsi sklonila nad ležčima ter pljunila nanju. In zdaj hiše inženirjev! Dalje, naprej! Vsi naj občulijo! A besnost se je bila po napadu na Maud ohladila. Vsi so imeli topo zavest, da se je nekaj zgodilo, kar ni bilo v redu. Tolpe so se kosnile ter se raztresle preko gruščevine. Na stotine jih je neopaženo zastalo ter se opotekalo naravnost čez tračnice.

Ko je besno oglavje z Italijanko na čelu dospelo do inženirskih vil, se je bilo že slajalo, da jim je bil lahko en sam stražnik kos.

Polagoma, polagoma so se razšli.

In zdaj je speč izbruhnila bolečina, beda, obup. Vse povsod so tekale ženske jokajoč v predpasnik. Tekale v dežju, v vetru, se spolkale ter niso pazile na tla.

Dnevni dogodki.

— Slovenski delavci iz Westfalskega se pripeljejo jutri ob 8.07 zjutraj na Jesenice s posebnim vlakom, ki jim ga je dalo na razpolago ravnateljstvo nemških železnic v Essenu. Iz Jesenic odide vlak ob 10.10 dopoldne ter pride točno ob 4.29 popoldne v Ljubljano, kjer bo slovesen sprejem naših rojakov. Vlak se bo med potjo po Gorenjskem ustavljal na vseh postajah ter pozivljamo prebivalstvo, naj povsod pristrčno pozdravi naše slovenske rojake, ki so prihiteji iz daljne tujine, da vidijo po dolgih letih zopet svojo rodno domovino.

— Pasivna resistenca v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani. Ker vodstvo Strojnih tovarnen in livarn v Ljubljani ne bo ugoditi upravičenim zahtevam uradništva in je na njihove prošnje odgovorilo z odpustom nekaterih uradnikov iz službe, ter je tudi odklonilo posredovanje njihove stanovske organizacije, je danes ob 12. uri započelo uradništvo pasivni odpor dela. Podpisana organizacija povdarja, da odklanja za to postopanje vsako odgovornost za posledice, ki bodo sledile podjetju. Opozarja zasebne nameščence, da traja zapora službenih mest pri tem podjetju naprej in da ni torej dovoljeno nobenemu uslužbencu sprejeti kako mesto pri tvrdki Tönnies, Samassa in Žabkar. Vsakega, ki bi se proti temu pregrešil, se bo javno označilo. Ob enem prosimo vse sorodne organizacije, da ukrenejo in postopajo v enakem smislu. Društvo zasebnih nameščencev. Ivan Hiter, predsednik. Fran Skobl, tajnik.

— Radi poročnega daru — nos. Do fagega zaključka je po tragi-komediji prišel g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, ki je zavzel svoje visoko mesto iz edinega vzroka, da čuva zakon in pravico. — Saj je slovenski javnosti dobro znano, da je gospod Hribar po čudnih potih čudne »previđnosti« kupil knez Windischgrätzovo vilo na Bledu, da jo položi kot »poročni dar Slovenije« dne 1. junija kralju Aleksandru pred noge. Mi smo odklanjali ta poročni dar, ugotovili, kako »zasebniki« ta dar »zbirajo« in povedali, da so šli za »dar« celo milijoni, namenjeni — v narodno obrambne svrhe! — In kmalu nato so zapeli telefoni veselo-žalostno pesem, da je »poročni dar Slovenije« odklonjen in da je vilo na Bledu kupil kralj sam. Najnovejše vesti pa vele, da je ministrski svet sklenil, p o z v a t i gospoda pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja, da vrne dva in pol milijona kron, katero vsoto je porabil za nakup pohištva kraljeve vile, fondu za narodnoobrambne namene, fond sam pa, ki si ga je pokrajinski namestnik uzurpiral, narodnoobrambnemu društvenemu lastniku. Nadalje je ministrski svet zaključil, da mora pokrajinski namestnik vrniti poldrugi milijon, ki ga je diktilal rudniku v Velenju za poročni dar kralju, rudniški upravi. — Razpolaganje z državnim denarjem, kakor si ga je dovolil g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, je bilo skrajno protipostavno.

— Posvetovanje o poročnem daru. 26. t. m. je imel diplomatski zbor konferenco, na kateri je razpravljal o poročnem darilu, ki naj ga zastopniki inozemskih držav poklonijo kralju Aleksandru na njegov poročni dan.

— Okrajnemu glavarstvu okolice Ljubljane: Od mostu čez Ljubljano za Drag. Hribarjevo tovarno vodi od vojaškega prekrbovališča pod mostom dolenijske železnice ozka steza kot prehod za pešce, ki se

rabi kot bližnjica proti Štefanji vasi. Stopnice, ki vodijo po bregu do struge Ljubljane, so razdrte, a tik ob strugi ni nobene varnostne priprave, ne ograje niti kakih držajev. Vsled teh varnostnih nedostatkov je smrtna nesreča neizogibna, ker bi mu ne bilo mogoče vsled ilovnate zemlje izkopati se iz vode, kdor bi po nesreči zdrknil vanjo, kar se lahko pripeti vsakomur pri belem dnevu, kaj šele v temi. Zahtevam odločno: okrajno glavarstvo naj nemudoma ukaže, da se tista steza zadostno popravi in naredi nove stopnice, predvsem pa popolnoma varna ograja, ki bo že v naprej preprečila vsako nesrečo. Ako ne, potem naj ukaže kot policijsko nadzorstveno oblastvo, da se omenjeni prehod zapre.

— Komunistično gibanje na Slovaškem. Vodje komunističnega gibanja na Slovaškem se trudijo zadnji čas, ko jim je njih akcija v vrstah poljskih delavcev izpodletela, da bi zasejali nezadovoljnost med slovaškimi industrijskimi delavci. Komunisti delavstvo pozivljejo, naj zahteva večje plače ali pa stavko. Ali delavstvo je nekam utrujeno in ne kaže nobenega veselja do stavk, saj današnja doba ni pripravna za stavke. Zato se ni razširila stavka kovinarjev na Slovaškem, dasi so si komuniste prizadevali na vse kriplje, da bi napravili iz delne generalno stavko. Pred zadnji petek so se vršila pogajanja delodajalcev in zastopnikov kovinarjev. Naposled ste se obe stranki sporazumeli v toliko, da kovinarji ne stopijo v stavko, ampak bodo počakali uspehov ali bolje rečeno posledic kovinarskega boja v Čehih. Te posledice bodo temelj in smernice pri sklepanju nove kolektivne pogodbe na Slovaškem.

— »Sedanost« v Novem mestu preneha izhajati, ker nastopi njen lastnik in urednik g. Radešek uredniško službo drugod.

— Zagreb zida klavnico. Župan Heinzl je sklical z ponedeljek 29. t. m. izredno sejo mestnega sveta. Na dnevnem redu je sklepanje investicijskega posojila v znesku 600 milijonov kron, ki naj se porabi za zgradbo velike klavnice za izvoz mesa, za popravilo cest itd. (Pri nas pa so obč. svet razgnali.)

— Novi zvonovi na Bledu. Z Bleda nam poročajo: Na praznik vnebohoda se je izvršilo na Bledu blagoslovljenje novih bronastih zvonov. Ob 8. uri zjutraj se je pomikal v Lesce veličasten sprevod Orlov konjenikov in deklet v narodnih nošah, da okrase zvonove. Pripeljal se je prevz. škof dr. Andrej Karlin in godba dravske divizije, nakar se je začel pomikati sprevod proti Bledu. Godba je svirala lepe koračnice, za njo so jezdili Orli, za njimi pa se je pomikalo ostalo ljudstvo. Na obeh straneh je stala nepregledna množica in občudovala ter radostno pozdravljala nove zvonove. Mrki pa so bili vsi, ki bi bili zlahka pogrešili nekaj »par«, pa jih niso darovali, misleč, da brez njih absolutno ne bo šlo. Hvala Bogu, šlo je tudi brez in preko njih. Po deseti maši se je izvršilo blagoslovljenje, pred mrakom so bili že vsi trije v zvoniku in sedaj pozivljajo ljudstvo k molitvi. Čast Blejem!

— Primate tatu! Demokrati »Jutro« poroča po demokrati »Riječ«, da namerava vlada obnoviti »preiskavo« zoper bivšo »gospodarsko komisijo« na podlagi obtožb, ki jih je svoj čas dvignil znani polkovnik — Miodrag Vasić. Ta »znani« (!) polkovnik je hotel ogoljufati na Dunaju državo za težke milijone. — Primate tatu, držite ga!

— Mi štedimo. Za kraljevo poroko so naročili v Parizu štiri posebno (!) luksuz-

ne avtomobile in tri kočije, ki bodo posebno (!) lepo okrašene in fino izdelane. Zato je bilo treba zvišati civilno listo.

— Greh rodi greh. Jakob Zvan iz Št. Ruperta na Dolenjskem, ki je bil zaradi tatvine in oplembe vojaške blagajne že kaznovan, se je zadnje čase potikal po Hrvatskem, se izdajal za doktorja, sodnika, bančnega prokurista itd. ter sleparil ljudi. V Belovaru se je seznanil z natakarico Slovenko Angelo Zamljenovo ter ji izvil 16.000 kron in obleke ter zlatnine za 80.000 kron z obljubo, da jo nastavi za voditeljico nekega hotela v Celju. Ko je Angelica spoznala, da je osleparjena, je naznanila stvar zagrebški policiji, ki je Zvana aretirala. Ob enem pa so prišli tudi Zamljenovi na sled, da si je premoženje naveržila in nakradla, zato je zaprta v ljubljanskih zaporih.

— Avtomobilska nesreča na Pesnici. Pri postaji Pesnica se je dne 23. t. m. prekučnil v jarek avtomobil zdravilišča Slatina Radenci. Dva moža sta prišla pod avtomobil, ki jima je zdrobil noge.

Ljubljanski dogodki.

lj Prihod slovenskih delavcev iz Westfalskega v Ljubljano. Jutri v nedeljo 28. t. m. okoli pol 5. ure pop. se pripeljejo iz Jesenic Slovenci iz Westfalskega (okoli 450) v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru jih sprejmejo in pozdravijo naša društva ter jih z godbo odpeljejo v Ljudski dom, kjer jim »Orek« in pevsko društvo »Ljubljana« priredita vsprejemno slavnost. Po tej prireditvi odidejo po cerkvah, kjer bodo večinoma opravljali velikonočno dolžnost. Prenočili bodo v svojem lastnem vlakcu in se v ponedeljek zjutraj odpeljejo v Rajhenburg.

lj Zbirališče »Orlov« in drugih društevnikov, ki se udeležijo sprejema westfalskih Slovencev, se v nedeljo 28. t. m. ob 3. uri popoldne pred Ljudskim domom, odkoder odidejo točno ob pol 4. uri z salezijansko godbo na glavni kolodvor, kjer bo slavnostni sprejem.

lj Organizacija javnih nameščencev — somišljenikov SLS ima danes ob 9.30 uri zvečer v kleti Konsumnega društva na Kongresnem trgu odborovo sejo, h kateri se vabijo člani odbora, čeprav bi morebiti kdo ne dobil pravočasno pismenega vabila. — Predsednik.

lj Mezdno gibanje v strojnih tovarnah in livarnah. Uradništvo strojnih tovarn in livarn je zaprosilo za povišanje plač. Vodstvo je na prošnje odgovorilo na ta način, da je nekaj uradnikov odpustilo iz služb. Društvo zasebnih nameščencev je zbog tega proglasilo nad tvrdkami Tönnies, Samassa in Žabkar zaporo uradniških mest, ki traja že 10 dni. Ker se vodstvo za zaporo ne zmeni, je ostalo uradništvo proglasilo pasivno rezistenco, odklanjajoč vse posledice. Društvo zasebnih nameščencev pa je zaporo nad imenovanimi podjetji poostriilo. Upati je, da bo mezdna akcija uradništva uspela.

lj Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši javna odborova seja dne 31. maja t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritično, desno.

lj Pomagajte! Salezijancem na Rakovniku je baje dovoljena koncesija za tiskarno. Ljubljanski centralisti so sedaj vsi iz sebe. Salezijancem — tiskarna?! Ne! V »slobodni« Jugoslaviji je neštó takoga nemogoče. Toga kod nas nema — —

lj Policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani. Pišejo nam: Večkrat smo že ožigosali neumestno in za življenje nevarno dirjanje avtomobilov in voz — zlasti vojaških po mestnih ulicah, drvečih celo po križpotih in ovinkih; jahanje po prepovedanih potih, i. t. d. Pa je vse videti kot bob ob steno. Vprašamo torej: Čemu pa imamo policijsko ravnateljstvo in policijo? Kakšno kruhovo babše, ki poprosi za skorjico kruha, da ne cepne od lakote, že še sme vjeti oko postave, ne sme pa slediti objestnemu dirkaču z avto ali visokemu jahaču. — Pa še dvoje egiptovskih nadlog imamo v naši beli Ljubljani. To so predrzni kolesarji, ki se dosledno izogibljejo cest in dirkajo kot za stavo sredi med prestrašenimi pasanti in za njihovimi hrbiti — po hodnikih, trotoarjih, sploh potih, ki so za pešce. Seveda, policija tega ne sme videti niti opoldne in sicer toliko časa, dokler mož postave ne dobi sam sunka v hrbet. — Druga prav takšna nadloga so naši mesarski voznički. Kot pri kaki konjski dirki ti drvi ne oziraje se na pešce, in zavoji okoli ovinka, da se le po čudežnem naključju izogneš nesreči. To se mi ni pripetilo samo enkrat. Gre, kakor da bi bila nora vozač in konj. — Torej — policijsko ravnateljstvo: napravi energično red!

lj Akademski dan PDJA. »Podporno društvo jugosl. akademikov v Ljubljani«, ki nudi brezplačno ali pa za znižano ceno okrog 450 revnim akademikom ljubljanske univerze hrano v »ad. menzi, se bori s težko finančno krizo, ki ima lahko za posledico, da se menza fik pred koncem semestra ukine. Nedogledna izguba bi zadela s tem podpirance, ki stoje po večini pred izpiti in od katerih jih preko 200 ne dobiya od nikoder nikake podpore. Zato se obrača podpisani odbor na vso našo javnost s prošnjo, da njegovo nabiralno akcijo, ki se bo vršila v dneh 10. in 11. junija po celi Sloveniji, z vsemi svojimi močmi podpre in ji pripomore do čim večjega gmotnega uspeha. Odbor za akademski dan PDJA.

lj Nov tednik v Ljubljani. Današnje »Jutro« poroča, da začne izhajati prihodnji teden v Ljubljani nov tednik srbske radikalne stranke, namenjen predvsem akademski omladini.

lj Utonil je v nedeljo pri kopanju v Savi pri Črnučah sedlarski vajenec Avguštin Prešeren, rojen leta 1905 v Sp. Šiški.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

ŠUTA

za nasipanje se dobi brezplačno na Kongresnem trgu 2. — Potizve se pri ravnatelju Konzuma ravnatom.

F. BRUMAT Ljubljana	
Usakovrstno manufakturo in tkanine	
po konkurenčni cen.	
Mestni trg 25. I.	

Arhitekt in mestni stavbenik

: VILJEM TREGO :

Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1860.

se priporoča za zgradbe vseh vrst

ter izvršuje načrte in proračune.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Skladništvo v »Kresiji«, Lingarjeva ulica 1, proo nadstropje.

Upoštevajte pri nakupih!

Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica 31. II.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki.

Prodajalna na drobno v Sirlarjevi ulici št. 5.

Upoštevajte pri nakupih!

KONZUMENT

čemu tarnaš nad draginjo

Ali pa si član našega I. delavskega konzumn. društva in kupuješ tudi vse v prodajalnah te zadruga?

Popolna organizacija konzumentov je edino zmožna, da sčasoma zajezi tok naraščajoče draginje. Kadar bo konzument ne le trgovec za sé, ampak tudi lastni proizvajalec, takrat ne bo več draginje, kajti vse bo dobival po lastnih cenah. Člani, ali ste že doplačali od 30 kron na 100 kron zvišani delež. Ali veste, da zadruga sprejema od člana hranilne vloge in jih obrestuje po 5%. Ali Vam je znano, da dobe člani od vsega nakupljenega, takoj plačanega in v nakupno knjižico zabeleženega blaga 3% popust? Vse dobre gospodinje so članice

I. delavskega konzumn. društva v Ljubljani

ki ima 37 prodajalen širom Slovenije.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena 1. 1872

Beograd, Gornja Račgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec
expozitura v Skofjiloki

Aksijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle
najkulantneje.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v

Uzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z. o. z.

(poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko vplačujejo potem poštoček urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejeme, proti poroštvo i. t. d.

KUHARICA

za takojšen nastop, vajena kuhe za večji obrat, samostojna voditeljica, — dobi službo v I. delavskem konzumnem društvu, Kongresni trg št. 2, v Ljubljani. — Člani, ki žele stalne hrane, naj se prijavijo kot abonenti. — Prijave v ravnateljstvu pisarni Kongresni trg 2.

Vozniki! Pozor!

Po 10 do 30 kron se vam plača za voz smeti, šute, pepela, gramoza ali družega materiala za zasipanje, če ga pripeljete na posestvo Časja v mestni log št. 15. Oglasite in dogovorite se ravnatam v pisarni.

Uradnik, delavec in kmet

kupi vse svoje potrebščine najcenejše pri
GOSPODARSKI ZVEZI.

Pranje je težko delo;
olajšaj si ga in uporabljal

milo z znanko gazela

Za pleskarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

☉☉ **Tone Malgaj** ☉☉

pleskar in ličar :: Ljubljana :: Kolodvorska ulica 6.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6. (tik za frančiškansko cerkvijo)
obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 100 milijonov kron vlog in nad 1.100.000 kron rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Prometni zavod za premog d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premošgovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premošgovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
**prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in
domačo uporabo ter kovaški in črni premog**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Poziv

na

subskripcijo IV. emisije delnic

Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani.

II. redni občni zbor Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani je sklenil, povišati delniško glavnico

od K 24.000.000 — do K 48.000.000 —

z izdajo 60.000 novih delnic po K 400 — nom. vrednosti pod sledečimi pogoji:

1.) Dosedanji delničarji imajo pravico, da prevzamejo za vsako staro delnico eno novo po ceni K 520 — za komad.

2.) Neoptirane delnice dodeli upravni svet novim delničarjem po kurzu K 580 — za komad.

3.) Subskripcija se začne 22. maja 1922 in konča 14. junija 1922. Nove delnice so deležne dobička za drugo polletje I. 1922.

4.) Opcija oz. subskripcija se izvrši:

pri blagajni Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani,	"	"	"	"	"	"	podr. Djakovo,
"	"	"	"	"	"	"	Maribor,
"	"	"	"	"	"	"	Sarajevo,
"	"	"	"	"	"	"	Split,
"	"	"	"	"	"	"	Sombor,
"	"	"	"	"	"	"	Sibenik,
"	"	"	"	"	"	"	„ekspoziture Bled,
"	"	Sveopće zanatlijske banke d. d.	"	"	"	"	v Zagrebu,
"	"	"	"	"	"	"	podr. Karlovac,
"	"	Gospodarske banke d. d. v Novem Sadu.	"	"	"	"	

5.) Protivrednost podpisanih delnic se vplača takoj pri subskripciji.

Ljubljana, 18. maja 1922.

Upravni svet.